

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 7C/233/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715206419
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Jankovský
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2019:3715206419.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudca JUDr. Róbert Jankovský, v spore žalobcov: 1a/ L. P.Ň., F.. XX.X.XXXX, T. D. XXX, 1b/ H. U., F.. XX.X.XXXX, T. T. XXX, 1c/ L. C., F.. XX.X.XXXX, T. H. XXXX/ XX, H., 2/ D. U., F.. XX.XX.XXXX, T. H. X, 3/ O. U., F.. XX.X.XXXX, T. H. X, 4/ R. U., F.. XX.XX.XXXX, T. B.-R. XXX a 5/ A. U., F.. XX.X.XXXX, T. H. XXX, právne zastúpení JUDr. Michaelou Lapuníkovou, advokátkou, AK Stred 60/55, Považská Bystrica, proti žalovaným 1/ Slovenská republika zastúpená Slovenským pozemkovým fondom so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17335345 a 2/ Slovenský pozemkový fond so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17335345, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Žalovaným v 1. a 2. rade súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1.Pôvodná žalobkyňa v 1. rade P. Č., F.. XX.X.XXXX, bytom H. Č.. X a žalobcovia v 2. až 5. rade sa podanou žalobou domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k. ú. H., a to parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2 a parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, žalobkyňa 1/ v spoluvlastníckom podiele X/X a žalobcovia v 1. až 5. rade každý v spoluvlastníckom podiele po X/X. Alternatívne žalobcovia žiadali, aby súd určil, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX k. ú. H., a to parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2 a parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2 patria do podielového spoluvlastníctva žalobcov v 1. rade, v 3. až 5. rade pri výške ich spoluvlastníckych podielov u žalobkyne 1/ X/X-iny a u žalobcov v 3. až 5. rade po X/X-ine a že spoluvlastnícky podiel X/X k uvedeným nehnuteľnostiam patrí do dedičstva po nebohom poručiteľovi M. U., S.. U., F.. X.X.XXXX, naposledy bytom H. Č..X, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX.

2.Podanú žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že žalovaný v 2. rade Slovenský pozemkový fond so sídlom Búdkova č. 36, Bratislava je na LV č. XXXX k. ú. H. zapísaný ako výlučný vlastník v spoluvlastníckom podiele X/X nehnuteľností parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2, parc. č. P. L. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m2 a parc. č. P. L. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere XXXX m2. Uvedené nehnuteľnosti na základe Kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 18.2.1933 nadobudol od predávajúcich manželov Š.Q. P. I. M. P., S.. J. ich právny predchodca M. W., pričom v čase uzatvárania kúpnej zmluvy boli predmetné nehnuteľnosti evidované ešte na M. W. a jeho manželku

P., S.. Ž., teda právnych predchodcov Š. P. I. M. P.. Ich právny predchodca M. W. bol odsťahovaný v zahraničí v USA, kde dňa 25.2.1952 v New Yorku spísal v prospech svojej nezákonnej manželky P. U.S. I. D. C. M. U. (zomrelého otca žalobcu v 2. rade), P. Č., S.. U. (Ž.I. X/), R. U. (Ž. X/), O. U. (Ž. X/) I. A. U. (Ž. X/) „Odstupujúcu listinu“, ktorou previedol (daroval) všetky svoje nehnuteľnosti v k. ú. H. do vlastníctva týmto osobám rovnakým dielom, každému po X/X. Nezákonná manželka M. W. P. U. zomrela dňa X.X.XXXX, pričom v dedičskom konaní vedenom na bývalom Štátnom notárstve v Považskej Bystrici pod sp. zn. D/768/77 všetok jej majetok zdedila dcéra P. Č., S.. U., čím sa stala podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností darovaných M. W. v spoluvlastníckom podiele X/X. Podľa tvrdenia žalobcov v roku 1951 bol Rozhodnutím o výkupe pôdy podľa zákona č. 46/1948 vydaným Okresným národným výborom Považská Bystrica zo dňa 23.1.1951 sp. zn. 611-23/1-1951 vykúpený z vlastníctva M. W. do vlastníctva štátu bez náhrady všetok poľnohospodársky majetok patriaci M. W. nachádzajúci sa v k. ú. H., vrátane nehnuteľností, pričom však vtedajší vlastník M. W. a ani jeho neskorší právni nástupcovia - nezákonná manželka P. U. I. O. C. M.Š. U., P. U. (F. Č.), R. U., O. U. I. A. U. o tomto výkupe nemali žiadnu vedomosť a predmetný výmer im nikdy nebol doručený a teda nikdy nemohol nadobudnúť právoplatnosť a ani vykonateľnosť. O tejto skutočnosti svedčí fakt, že po vydaní predmetného výmeru o výkupe pôdy M. W. ešte dobromyseľne ako vlastník nehnuteľností tieto previedol (daroval) Odstupujúcou listinou zo dňa 25.2.1952 svojej nezákonnej manželke P. U. I. O. C. M. U., P. U. (Č.), R. U., O. U.S. I. A. U., ktorí začali nehnuteľnosti nerušene užívať ako svoje vlastné, pričom v užívaní týchto nehnuteľností pokračujú aj v súčasnej dobe. V podanej žalobe žalobcovia ďalej uviedli, že v minulosti mali záujem právne si vysporiadať vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré získali od svojho právneho predchodcu M. W., keďže tieto nehnuteľnosti neboli v katastri nehnuteľností na nich zapísané, preto v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 9C/537/86 sa domáhali určenia vlastníckeho práva k parc. č. XXXX, XXXX, XXXX, ktoré rovnako podliehali výmeru o výkupe bývalého Okresného úradu Považská Bystrica, pričom v uvedenom konaní Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom zo dňa 28.7.1986 im vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam priznal s tým, že na miesto žalobcu v 2. rade bol v tom čase účastníkom súdneho konania jeho otec M. U., ktorý však zomrel dňa XX.X.XXXX. Žalobcovia si v predmetnom konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 9C/537/86 neuplatnili vlastnícke právo k ďalším nehnuteľnostiam v minulosti patriacim M. W. rovnako podliehajúce výmeru o výkupe, nakoľko im bolo povedané, že v tom čase - v roku 1986, teda počas minulého režimu, by im tieto nehnuteľnosti súd do vlastníctva nepriznal, nakoľko sa nachádzali v užívaní bývalého JRD. Z toho dôvodu si žalobcovia v roku 1984 žalobou v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 9C/537/86 usporiadali vlastnícke právo iba k nehnuteľnostiam pod rodinnými domami a v ich okolí s tým, že vlastnícke právo k ďalším nehnuteľnostiam získaným darom od ich právneho predchodcu M. W. si chceli vysporiadať neskôr.

3.V podanej žalobe žalobcovia ďalej uviedli, že po zmene režimu žiadali zapísať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam získaným darom od M.P. W. v rámci Registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP), ktorá prebiehala v obci H.. V rámci prebiehajúcej ROEP žalobcovia predpokladali, že na základe Odstupujúcej listiny zo dňa 25.2.1952 im bude priznané vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam, pričom až do skončenia ROEP, t.j. do roku 2004 nemali vedomosť o existencii výmeru bývalého Okresného národného výboru Považská Bystrica o výkupe nehnuteľností M.P. W.. Až koncom roku 2004 bolo žalobcom doručené rozhodnutie Katastrálneho úradu v Trenčíne, Správa katastra Považská Bystrica zo dňa 30.6.2003 č. 160/2003, ktorým bol zamietnutý ich návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o nadobudnutí vlastníctva k predmetným pozemkom. Dôvodom zamietnutia a nepriznania vlastníckeho práva žalobcom bola existencia výmeru bývalého Okresného úradu Považská Bystrica o výkupe pozemkov, a teda až týmto momentom sa žalobcovia dozvedeli, že nejaký výmer o výkupe pôdy existuje. Žalobcovia teda nemali čas a ani možnosť všetko pozisťovať, zvážiť a požiadať o priznanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v rámci druhého kola reštitúcie v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z., ktoré sa uzatvorilo dňa 31.12.2004. Podľa tvrdenia žalobcov žalovaní v 1. a 2. rade nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, nikdy neužívali, vlastnícke právo na žalovaného v 2. rade je evidované v katastri nehnuteľností len na základe rozhodnutia o schválení ROEP č. 1/2004.

4.Žalobcovia uviedli, že za účelom mimosúdneho vyriešenia celej veci oslovili žalovaného v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a to výzvou na mimosúdne usporiadanie sporu o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zo dňa 25.6.2013. Na túto výzvu však žalovaný v 2. rade žiadnym relevantným spôsobom nereagoval, z dôvodu čoho sú žalobcovia nútení domáhať sa svojho práva podaním žaloby na súde.

5. V priebehu konania žalobcovia v 1. až 5. rade doplnili v písomnom podaní zo dňa 18.4.2016 skutkové tvrdenia uvedené v žalobe s tým, že spolu s uvedeným písomným vyjadrením súdu predložili PKN vložky k. ú. H., v ktorých sú zapísané PKN parcely, ktoré boli predmetom Kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 18.2.1933 uzatvorenej medzi Š. P. a jeho manželkou M.P. P., S.. J. ako predávajúcim a ich právnym predchodcom M. W. ako kupujúcim s tým, že zo zápisov v uvedených PKN vložkách vyplýva právna skutočnosť, a to uzatvorenie predmetnej Kúpno-predajnej zmluvy dňa 18.2.1933. Podľa tvrdenia žalobcov uvedeného v uvedenom písomnom vyjadrení sa len v jednej z uvedených PKN vložiek č. XXX okrem zápisu (poznačenia) výkupného konania v prospech Československého štátu nachádza aj zápis na základe výmeru bývalého ONV Považská Bystrica o vklade vlastnícke práva pre Československý štát. Žiadne z ďalších predložených PKN vložiek neobsahovala zápis o vklade vlastníckeho práva pre Československý štát, ale len poznámku o začatí výkupného konania. Podľa tvrdenia žalobcov poznačenie výkupného konania v PKN vložkách ešte nezakladalo platný prechod vlastníckeho práva M. W. na Československý štát. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na skutočnosť, že s účinnosťou Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., ktoré nastalo dňa 1.1.1951, bol výslovne opustený intabulačný princíp a jedinou podmienkou nadobudnutia vlastníctva v prospech štátu po tomto dátume zostalo riadne vykonanie príslušného správneho konania, ktoré bolo ukončené právoplatným a vykonateľným správnym rozhodnutím. Výmer bývalého ONV Považská Bystrica bol vydaný dňa 23.1.1951, kedy zápisy v pozemkových knihách (intabulácie) už boli v tom čase zrušené a právne irelevantné a pozemková kniha stratila svoj význam a účel a najmä právnu silu. Po zrušení intabulačného princípu, teda po 1.1.1951, pre prechod vlastníckeho práva bolo nevyhnutné, aby úradné rozhodnutia boli perfektné, aby správne konanie, v ktorom boli takéto úradné rozhodnutia vydané, boli riadne vedené, vrátane doručovania úradných rozhodnutí účastníkom konania, a teda aby rozhodnutia boli právoplatné a vykonateľné. Podľa tvrdenia žalobcov v Kúpnej zmluve zo dňa 18.2.1933, ktorú uzatvoril ich právny predchodca M. W. ako kupujúci, sa nachádzajú čísla pozemoknižných parciel, teda čísla pozemkov existujúce ešte pred komasáciou, ktorá v obci H. prebehla v 20. a 30. rokoch 20. storočia, avšak neúspešne. Na základe tejto komasácie malo dôjsť k sceleniu pozemkov, k nadobudnutiu pozemkov do výlučného vlastníctva jednou osobou a k ukončeniu neustáleho drobenia pozemkov a existencie množstva spoluvlastníkov jedného pozemku. Komasačia v obci H. však prebehla tak, že pozemky boli síce scelené, jedna osoba prípadne jedna rodina nadobudla pozemky do výlučného vlastníctva, zrušilo sa množstvo spoluvlastníckych podielov, avšak z tejto komasácie nebol vyhotovený oficiálny výstup, teda rozhodnutie, ktoré by zachytávalo jej výsledok. Výsledok komasácie nebol zapísaný v pozemkových knihách, z dôvodu čoho sa sprvoti na komasáciu vôbec neprihliadalo. Naďalej sa právne úkony robili v zmysle predkomasačného stavu, a tomu zodpovedalo aj vedenie pozemkových kníh a pozemoknižných vložiek v ďalšom období. Až postupne sa pokomasačný stav dostával do právnych úkonov, pričom výmer bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pozemkov právnenému predchodcovi žalobcov M. W. už odzrkadľoval pokomasačný stav, a teda pozemky uvedené v uvedenom výmere boli pozemkami, ktoré právny predchodca žalobcov M. W. nadobudol v zmysle Kúpnej zmluvy z roku 1933, t.j. pozemky parc. č. XXXX,XXXX, XXXX, XXXX, XXXX,XXXX, XXXX I. XXXX. Uvedené komasačné parcely boli vedené v komasačnom hárku č. 080 a v konečnom výsledku aj pri výmere bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pôdy M. W. v zozname B k súpisu pôdy M. W. sa pri jednotlivých pozemkoch v jeho vlastníctve uvádza, že tieto pozemky sú vedené v komasačnom hárku č. 080. V uvedenom písomnom vyjadrení zo dňa 18.4.2016 žalobcovia ďalej poukázali na to, že výmer bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pôdy M.P. W. nebol perfektným správnym rozhodnutím, nikdy nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, z dôvodu čoho na základe neho nikdy nemohlo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva k pozemkom M. W. na Československý štát. Predmetný výmer nebol nikdy doručovaný dotknutým osobám, t.j. M. W., ani jeho nezákonnej manželke P.Í. U. a ani ich spoločným deťom, t.j. žalobcom. Žalobcovia uviedli, že v prípade, ak súd ustáli, že predmetné pozemky na základe výmeru o výkupe prešli do vlastníctva Československého štátu, žiadali ich žalobe vyhovieť z dôvodu, že predmetné pozemky vydržali do svojho vlastníckeho práva. Žalobcovia ako aj ich právni predchodcovia boli pri užívaní uvedených nehnuteľností dobromyseľní, pričom nemali vedomosť o existencii výmeru o výkupe, a to až do rozhodnutia Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica č. 160/2003 zo dňa 30.6.2003. Toto rozhodnutie bolo žalobcom doručované v období od 23.11.2004 až do 14.12.2004. Až z uvedeného rozhodnutia sa žalobcovia dozvedeli o existencii výmeru o výkupe ako prekážke priznania ich vlastníckeho práva k predmetným pozemkom v rámci prebiehajúcej ROEP. Nemali teda objektívne dostatok času a priestoru riešiť si svoje vlastnícke právo v reštitučnom konaní, v ktorom bolo potrebné podať žiadosť o priznanie, resp. obnovenie vlastníckeho práva v lehote do 31.12.2014, čo žalobcovia objektívne bez svojho zavinenia nemohli stihnúť.

6.V priebehu konania dňa 2.4.2017 žalobkyňa 1/ zomrela. V konaní Okresného súdu Považská Bystrica pod. sp. zn. 3D/93/2017 bol zistený okruh dedičov po žalobkyni X/ P. Č. s tým, že dedičmi sa stali L. P., F.. XX.X.XXXX, T. D. Č.. XXX, H. U., F.. XX.X.XXXX, T. T. XXX I. L. C., F.. XX.X.XXXX, T. H., H. XXXX/XX. Na základe uvedeného Okresný súd Považská Bystrica uznesením zo dňa 9.6.2017 č.k. 7C/233/20015-248 podľa ustanovenia § 63 ods. 2 CSP rozhodol tak, že v konaní bude pokračovať s právnymi nástupcami žalobkyne X/ L. P. ako žalobkyňou 1a/, H. U. ako žalobcom 1b/ I. L. C. ako žalobkyňou 1c/.

7.Žalovaný v 2. rade a zároveň zástupca žalovaného v 1. rade v písomnom vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 8.9.2015 uviedol, že s podanou žalobou nesúhlasí a ako nedôvodnú ju žiada zamietnuť. K tvrdeniu žalobcov, že nakoľko výmer o výkupe pôdy bývalého Okresného národného výboru Považská Bystrica zo dňa 23.1.1951 sp. zn. 611-23/1-1951 nebol doručený ich právnenému predchodcovi M. W., a preto nemohol nadobudnúť právoplatnosť a z toho dôvodu vlastnícke právo k vykupovaným nehnuteľnostiam nemohlo prejsť na štát, uviedol, že nie je dôležité, že na predmetnom výmere o výkupe nie je vyznačená právoplatnosť, nakoľko v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme, sa táto korešpondencia uskutočňovala najmä prostredníctvom verejných vyhlášok. Podľa žalovaných v danom prípade je nevyhnutné vychádzať z ustálenej súdnej praxe, v zmysle ktorej k prechodu majetku na štát v zmysle zákona č. 46/1948 Zb. dochádzalo bez ohľadu na intabulačný princíp. V danom rozhodnom období bol pôvodný vlastník pozemkov vydanými výmery „kategorizovaný“, čo znamená, že i tam, kde takéto výmery, resp. rozhodnutia o výkupe neboli zapísané do pozemkovej knihy, napriek tomu nastával prechod vlastníckeho práva k majetku na štát ex lege. V tejto súvislosti žalovaný v 2. rade a zástupca žalovaného v 1. rade poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.8.2011 sp. zn. 2Sžo/241/2010 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.5.2012 sp. zn. IIÚS/117/2012-19.

8.Následne žalovaný v 2. rade a zástupca žalovaného v 1. rade vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 3.4.2017 uviedol, že vzhľadom na prednesy žalobcov je irelevantné, či predmetom výkupu podľa zákona č. 46/1948 Zb. boli parcely pred komasáciou alebo po komasácii. Podstatné je, že v zmysle rozhodnutia o výkupe pôdy bývalého ONV Považská Bystrica poľnohospodárky majetok v k. ú. H. o celkovej výmere 2,6058 ha, ktorý vlastnil M. W., prešiel do vlastníctva Československého štátu. V uvedenom písomnom vyjadrení žalovaný v 2. rade namietal tiež svoju vecnú legitímáciu v spore, keď poukázal na ustanovenie § 34 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, podľa ktorého pozemkový fond spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia pozemkový fond nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy, okrem pozemkov, ktoré sú vecnými pozemkami ako aj podielmi spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastník nie je známy. V uvedenom písomnom vyjadrení žalovaný v 2. rade a zástupca žalovaného v 1. rade tiež namietal nedostatok existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP. V uvedenom smere poukázal na zaužívanú judikatúru, najmä rozhodnutie NS SR 4Cdo/130/2007, podľa ktorého „Aj keď v prípadoch žalôb o určenie vlastníckeho práva sa naliehavý právny záujem spravidla odôvodňuje potrebou získať rozhodnutie súdu ako podklad pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, nemožno (vzhľadom na účel určovacej žaloby) bez ďalšieho len z toho faktu vyvodzovať naliehavý právny záujem žalobcu. To platí práve tam, kde právne vzťahy žalobcu k veci boli s istými následkami dotknuté dávno v minulosti a nie dnes, a nestali sa neistými teraz, ale práve prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva je uvádzané do neistoty právo súčasného vlastníka veci. Určovacia žaloba tu nie je nástrojom prevencie a nemieri k nastoleniu právnej istoty na strane žalobcu, ale k jej narušeniu na strane terajšieho vlastníka veci. Je preto potrebné rozlišovať medzi ochranou vlastníckeho práva v situáciách jeho bezprostredného a aktuálneho ohrozenia pred uvedením do neistoty v existujúcich a spravidla aj vykonávaných vlastníckych vzťahoch a zneužitím procesného prostriedku určeného k takejto ochrane na to, aby bolo dosiahnuté obnovenie vlastníckeho práva už zaniknutého spochybnením skutočností, za ktorých k zániku došlo. Ďalej to platí i tam, kde ochranu práva bolo možné dosiahnuť postupom podľa reštitučných predpisov“. Obaja žalovaní v uvedenom písomnom vyjadrení zo dňa 3.4.2017 tiež poukázali na to, že podaním predmetnej určovacej žaloby žalobcovia obchádzajú zmysel a účel reštitučných právnych predpisov ako špeciálnej právnej úpravy, keďže ako oprávnené osoby, ktorých nehnuteľnosti prevzal štát v rozhodnom období od 25.2.1948 do 1.1.1990 bez právneho dôvodu a za podmienok uvedených v reštitučných predpisoch, sa nemôžu domáhať ochrany svojho vlastníckeho

práva podľa všeobecných predpisov, a to ani formou určenia vlastníckeho práva v zmysle ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka.

9. Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom zo dňa 14.11.2017 č.k. 7C/233/2015-262 žalobu žalobcov zamietol s odôvodnením, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcov M. W. na základe Kúpno-predajnej zmluvy, uzatvorenej dňa 18.2.1933 s predávajúcimi Š. P. a jeho manželkou M.P., S.. J., nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v uvedenej kúpnej zmluve, ktoré boli neskôr v rámci komasácie pretransformované na komasačné parcely č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX I. XXXX, zapísané v komasačnom hárku č. 080 a komasačnú parcelu č. XXXX, zapísanú v komasačnom hárku 085. Ďalej mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcov M. W., žijúci v USA, dňa 25.2.1952 Odstupujúcou listinou previedol vlastnícke právo k všetkému svojmu nehnuteľnému majetku, nachádzajúcemu sa v obci H., rovnakým podielom po X/X na svoju nezákonnú manželku P. U.S. a ich spoločné deti M. U., P. U., R. U.S., O. U. I. A. U.. Uvedenému však predchádzalo vydanie Výmeru bývalého ONV Považská Bystrica zo dňa 23.1.1951 sp. zn. 611-23/1-1951 podľa § 1 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o výkupe poľnohospodárskeho majetku M. W., nachádzajúceho sa v k. ú. H., a to podľa súpisovej prihlášky zo dňa 14.5.1949 s tým, že sa jedná o poľnohospodársku pôdu v celkovej výmere 2,6058 ha. Podľa zoznamu parciel boli právnenému predchodcovi žalobcov vykúpené komasačné parcely č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX I. XXXX, zapísané v komasačnom hárku č. 080 a komasačná parcela XXXX, zapísaná v komasačnom hárku 085. Ďalej prvostupňový súd mal za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 9C/537/86, teda v roku 1986, sa žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, úspešne domohli určenia vlastníckeho práva ku komasačným parcelám, ktoré vlastnil ich právny predchodca M. W., ktoré podliehali výkupu v prospech Československého štátu, a to k parcelám č. XXXX, XXXX I. XXXX. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na to, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, si vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli ich právnenému predchodcovi M. W. vykúpené podľa zákona č. 46/1948 Zb., mohli uplatniť v rámci reštitučných konaní v zmysle zákonov č. 229/91 Zb. a č. 503/2003 Z.z. a keďže si ho neuplatnili v lehote do 31.12.2004, toto právo zaniklo. Prvostupňový súd poukázal na to, že žalobou o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c) CSP a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda podľa všeobecných právnych predpisov, nie je možné obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva. Len podľa reštitučných právnych predpisov, teda osobitnej právnej úpravy, je možné dosiahnuť spochybenie v minulosti vydaného správneho aktu, v danom prípade rozhodnutia bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pôdy M. W.. Reštitučné zákony vylúčili možnosť uplatniť právo k majetku, ktorý získal štát v dobe neslobody od 25.2.1948 do 1.1.1990 podľa všeobecných právnych predpisov. Navyše prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že určovací žaloba žalobcov podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP, vzhľadom na to, že ich právne vzťahy k predmetným nehnuteľnostiam boli dotknuté dávno v minulosti, nemôže byť nástrojom prevencie a nemôže mieriť k nastoleniu právnej istoty žalobcov, ale naopak, narušuje právnu istotu žalovaného, ktorý vlastnícke právo k predmetu sporu nadobudol už v roku 1951 minulého storočia. Z uvedených dôvodov, najmä pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, súd žalobu žalobcov zamietol.

10. Žalovaní v 1./2/ boli v konaní proti žalobcom úspešní, preto im za použitia § 255 ods. 1 CSP vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Nakoľko si však žalovaní uvedené právo neuplatnili, súd vyslovil, že sa žalovaným nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania nepriznáva.

11. Na základe odvolania, podaného proti prvostupňovému rozsudku žalobcami, Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 30.1.2019 č.k. 24Co/43/2018-295 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie s odôvodnením, že právny záver súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení z dôvodu ich nemožnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecnej právnej úpravy, t.j. podľa Občianskeho zákonníka, pretože žalobcovia sa mohli domáhať ochrany svojho práva postupom podľa zák. č. 229/91 Zb. a zákona č. 503/2000 Z.z., teda podľa reštitučných predpisov, je minimálne predčasný. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby odôvodnil neuplatnením reštitučného nároku, hoci zistený skutkový stav nepodrobil preskúmaniu, či žalobcovia spĺňali všetky zákonné podmienky pre možnosť jeho úspešného uplatnenia. Pretože až v prípade jednoznačne pozitívneho záveru v tomto smere, možno hovoriť o následnom strete špeciálnej reštitučnej právnej úpravy a všeobecnej právnej úpravy, ku ktorej otázke sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril už v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo/130/2007, v

rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo/71/2011 a tiež v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/67/2012. V uvedených rozhodnutiach svoj právny záver o nemožnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to ani formou určenia vlastníckeho práva, podmienil možnosťou domáhať sa ochrany postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda danosťou reštitučného nároku v zmysle možnosti úspešne žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach vyslovil názor, že pokiaľ táto podmienka splnená nie je, zostáva zachovaná možnosť domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to aj žalobou o určenie vlastníckeho práva. Určovacou žalobou sa v takomto prípade neobchádza zmysel a účel reštitučného zákonodarstva (reštitučné predpisy a všeobecné predpisy si za tejto situácie nekonkurujú), preto ju ako prostriedok ochrany práva nemožno vylúčiť. Otázka naliehavého právneho záujmu na takejto žalobe je preto závislá na posúdení konkrétnych okolností každej jednotlivéj veci, s ktorým názorom sa odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí plne identifikoval. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na to, že ani v prípade pozitívneho zistenia takýchto konkurujúcich si predpisov nemožno paušalizovať jednoznačný neúspech podanej žaloby s odkazom na neuplatnenie si nároku v zákonnej lehote podľa reštitučného predpisu, keďže aj v takomto prípade, ako to vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil Ústavný súd SR (na niektoré rozhodnutia ktorého dôvodne odvolatelia poukazujú - nález sp. zn. III. ÚS 16/2012-32 zo dňa 28.03.2012 a nález sp. zn. II. ÚS 249/2011-30 zo dňa 29.11.2011 a nad rámec nich tiež nález I. ÚS 460/2017-73 zo dňa 20.12.2017), sú rozhodujúce v konkrétnostiach okolností každej posudzovanej veci pri riešení konkurencie zmienovaných právnych úprav. Vychádzajúc z týchto rozhodnutí totiž ústavný súd výnimočne pripustil použitie určovacej žaloby v konkurencii s reštitučnými predpismi, zdôrazňujúc, že v každom jednotlivom prípade sa môžu vyskytovať okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie určovacej žaloby ako jediného možného prostriedku nápravy krívd, existenciou ktorých je potrebné sa zaoberať.

12. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí poukázal na to, že žalobcovia už pred súdom prvej inštancie uvádzali skutočnosti, pre ktoré podľa ich tvrdenia objektívne nemohli uplatniť svoj nárok prostredníctvom reštitúcie, spočívajúce v tom, že až rozhodnutím Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica č. 160/2003 zo dňa 30.06.2003 vydaného v rámci ROEP-u v obci H., sa dozvedeli (resp. ich právni predchodcovia), že v minulosti bol voči ich právnenému predchodcovi M. W. vydaný výmer, ktorým chcel Československý štát vykúpiť všetku pôdu vedenú na jeho meno v obci H., vrátane pozemkov, vlastnícke právo ku ktorým, je predmetom posudzovania v danom spore, pričom toto rozhodnutie im bolo (resp. ich právnym predchodcom) doručené až v období koncom roka 2004 a teda objektívne nemali dostatok času a priestoru vyriešiť si svoje vlastnícke právo v reštitučnom konaní, kde bolo potrebné podať žiadosť o priznanie, resp. obnovenie vlastníckeho práva do 31.12.2004 a s týmito skutočnosťami sa súd prvej inštancie nevysporiadal. V tejto súvislosti je preto povinnosťou súdu v každej prejednávanej veci vyvinúť maximálne úsilie pre nájdenie takého riešenia, ktoré bude zlučiteľné so všeobecnou predstavou spravodlivosti, a to nielen vo vzťahu k žalovaným, v prospech ktorých túto zásadu súd prvej inštancie vykladá pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, ale rovnakou mierou aj vo vzťahu k samotným žalobcom, vychádzajúc z princípu rovnosti strán pred zákonom.

13. V ďalšom priebehu konania odvolací súd súdu prvej inštancie prikázal v prípade zistenia záveru o kolízii vyššie zmienovaných právnych úprav riešiť otázku, či skutočne existujú v posudzovanej veci konkrétne okolnosti, pre ktoré žalobcovia nemohli reálne využiť jednoduchšie uplatniteľné reštitučné predpisy, alebo či im nezostalo nič iné, než sa majetku po svojich predchodcoch domáhať určovacou žalobou. Odvolací súd vyslovil záver, že až pre prípad zistenia, že formálne včasnému uplatneniu reštitučného nároku podľa príslušných reštitučných predpisov nebránila žiadna objektívna skutočnosť, môže v kolízii prevážiť zásada „vigilantibus iura“ nad nedbanlivosťou, či nedostatočnou obozretnosťou žalobcov. Z hľadiska posudzovania (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe tak pri existencii stretu záujmov na oboch stranách založených na protikladne pôsobiacich princípoch, bude potrebné dať prednosť tomu riešeniu, ktorému svedčí ešte ďalší princíp, a to všeobecne uznávaná predstava o spravodlivosti, ako to opakovane vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje Ústavný súd SR.

14. Súd doplnil dokazovanie vypočutím žalobkyne Xa/ L. P., žalobcu 2/D. U., svedkyne W. U., F.. XX.X.XXXX, T. H. Č.. X, oboznámením spisu Okresného úradu Považská Bystrica, katastrálny odbor sp. zn. Z 160/2003, upovedomenia verejného ochrancu práv o odložení podnetu zo dňa 11.1.2008 adresovaného manželke žalobcu W. U., čestného prehlásenia žalovaného v 5. rade A. U. zo dňa

14.4.2019, čestného prehlásenia žalovaného v 4. rade R. U. zo dňa 15.4.2019, čestného prehlásenia T. P., F.. XX.X.XXXX, T. H. Č.. XXXX zo dňa 27.5.2019 a zistil nasledovné.

15.Z obsahu spisu Okresného úradu Považská Bystrica, katastrálny odbor sp. zn. Z 160/2003 vyplýva, že v rámci prebiehajúceho ROEP v obci H. sa žalobca v 3. rade O. U. podanou žiadosťou domáhal vydania rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. k nehnuteľnostiam, zapísaným v komasačnom hárku č. 080 k. ú. H., vedeným na meno W. M. a P., S.. Ž., ktoré v minulosti na základe kúpnej zmluvy nadobudol jeho právny predchodca M. W., pričom uvedenú žiadosť podal v mene seba pôvodnej žalobkyne v 1. rade P. Č. a žalobcov v 2. rade D. U. a žalobcu v 5. rade A. U.. Na základe uvedenej žiadosti bývalý Katastrálny úrad v Trenčíne, Správa katastra Považská Bystrica vydala dňa 30.6.2003 pod. č. 160/2003 rozhodnutie, podľa ktorého zamietla návrh žiadateľa na vydanie rozhodnutia podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom ohľadne parciel zapísaných v komasačnom hárku č. 080 k. ú. H., vedený na meno W. M. I. P.Í., S.. Ž. s odôvodnením, že na uvedené nehnuteľnosti bol v minulosti vydaný výmer bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pod č. 611-23/1-1951, ktorým štát pôdu vykúpil podľa zákona č. 46/48 Zb. Uvedené rozhodnutie Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica bolo doručené žiadateľovi O. U., t.j. žalobcovi v 3. rade dňa 23.11.2004, pôvodnej žalobkyne v 1. rade P. Č., žalobcovi v 5. rade A. U. v ten istý deň dňa 23.11.2004 a žalobcovi v 2. rade D. U. dňa 14.12.2004.

16.Manželka žalovaného v 2. rade W. U. sa po ukončení ROEP v obci H. žiadosťou zo dňa 11.1.2007 obrátila na kanceláriu verejného ochrancu práv o pomoc v súvislosti s usporiadaním vlastníckeho práva k pozemkom, zapísaným v komasačom hárku 080 k. ú. H. s odôvodnením, že v rámci prebiehajúcej ROEP sa vlastníkom pozemkov stal Slovenský pozemkový fond Bratislava, t.j. žalovaný v 2. rade, a to na základe rozhodnutia bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pôdy podľa zákona č. 46/1948 Zb. V súvislosti s uvedenou žiadosťou verejný ochranca práv doc. JUDr. Pavel Kandráč, CsC listom zo dňa 11.1.2008 manželku žalovaného v 2. rade W. U. upovedomil, že jej podnet, ktorým vyjadruje nespokojnosť s rozhodnutím Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica zo dňa 30.6.2003 č. 160/2003 podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona č. 564/2001 Z.z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov odkladá z dôvodu, že tento podnet nepatrí do pôsobnosti verejného ochrancu práv, pričom súčasne verejný ochranca práv nie je oprávnený preskúmať, revidovať a ani meniť rozhodnutia orgánov verejnej správy.

17.Žalobca v 2. rade D. U. na pojednávaní dňa 17.4.2019 vo svojej výpovedi uviedol, že je synom nebohého M. U., ktorý zomrel dňa 17.7.2000 a ktorý bol synom M. W., na ktorého sa vzťahoval výmer bývalého ONV Považská Bystrica č. 611-23/1-1951. Nakoľko spolu s ďalšími právnymi nástupcami po M. W., P. Č., A. U., D. U. I. O. U. mali vedomosť o tom, že ich právny predchodca M. W. nie je na Správe katastra Považská Bystrica zapísaný ako vlastník nehnuteľností, ktoré nadobudol na základe Kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 18.2.1933 od kupujúcich manželov Š. I. M. P., podali v rámci prebiehajúceho ROEP v obci H. žiadosť o potvrdenie nadobudnutia vlastníckeho práva k týmto pozemkom vydržaním podľa § 11ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., pričom na základe tejto žiadosti mu koncom roku 2004 dňa 14.12.2004 bolo doručené rozhodnutie Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica zo dňa 30.6.2003 o tom, že táto žiadosť sa zamietla z dôvodu, že predmetné pozemky podliehali výkupu v prospech Československého štátu, a to na základe výmeru bývalého ONV Považská Bystrica č. 611-23/1-1951 s tým, že výkup sa realizoval na základe zákona č. 46/48 Zb. Žalobca v 2. rade D. U. uviedol, že on a ani ďalší dedičia po M. W., t.j. deti O. U. , A. U., P. Č. ani R. U. nemali vedomosť o existencii tohto výmeru o výkupe a keďže rozhodnutie Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica o zamietnutí ich žiadosti o potvrdenie nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním im bol doručená až koncom roku 2004, nemali dostatočný časový priestor na uplatnenie si vlastníckeho práva k týmto pozemkom v rámci príslušných právnych predpisov v reštitúcii. Keďže sa ako právni nástupcovia po nebohom M. W. na ďalšom postupe nedokázali dohodnúť, až v roku 2015 podali na Okresný súd Považská Bystrica žalobu o určenie vlastníckeho práva k vykúpeným pozemkom.

18.Žalobkyňa Xa) L. P. na pojednávaní dňa 17.4.2019 uviedla, že je dcérou nebohej P. Č., ktorá bola dcérou nebohého M. W.. Uviedla, že jej matka nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania, obhospodarovala až do roku 1975, t.j. do doby založenia JRD v obci Papradno. Žalobkyňa ďalej uviedla, že od roku 1990 pracuje v zahraničí a preto nemala a ani v súčasnej dobe nemá vedomosť o tom, či a

akým spôsobom si právni nástupcovia po nebohom M. W. uplatňovali vlastnícke právo v k. ú. Papradno, ktoré pred svojím odchodom do USA nadobudol na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 18.2.1933.

19.Svedkyňa W. U., F. XX.X.XXXX, T. H. Č.. X, manželka žalobcu v 2. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 29.5.2019 uviedla, že jej manžel D. U. spolu s ďalšími právnymi nástupcami po M. W. začal už v roku 1986 riešiť otázku usporiadania vlastníckeho práva k pozemkom v k. ú. H., ktoré v roku 1993 na základe kúpnej zmluvy nadobudol M. W. od manželov Š. I. M. P., pričom v roku 1986 riešili len vlastnícke právo k tým pozemkom, ktoré sa nachádzali v intraviláne obce H. a na ktorých mali žalobcovia postavené svoje rodinné domy. Vlastnícke právo k ostatným pozemkom neusporiadavali, keďže tieto pozemky sa nachádzali v užívaní JRD. Svedkyňa uviedla, že jej manžel spolu s ďalšími žalobcami ako právni nástupcovia po M. W. mali vedomosť o tom, že na katastrálnom úrade nie je zapísaný ako vlastníak týchto pozemkov ich právny predchodca M. W., ale ešte ich pôvodný vlastníak M. W.. Po zmene spoločenských pomerov, t.j. po roku 1989 opätovne začali túto otázku riešiť v rámci REOP, prebiehajúceho v obci H., a to odvolávajú sa práve na kúpnu zmluvu z roku 1933, ktorou M. W. predmetné pozemky nadobudol od manželov P.B.. Podľa tvrdenia svedkyne žalobcovia boli v presvedčení o tom, že v rámci prebiehajúcej REOP si celú záležitosť dajú do poriadku, pričom na ich prekvapenie v mesiacoch november a december 2004 bolo jednotlivým žalobcom doručené rozhodnutie vydané v rámci prebiehajúcej ROEP, ktorých žiadosť o usporiadanie vlastníckeho práva k týmto pozemkom bola zamietnutá. Z toho dôvodu sa svedkyňa v roku 2005 obrátila so žiadosťou o pomoc na verejného ochrancu práv, ktorý reagoval tým, že daná záležitosť nespadá do jeho kompetencie. Svedkyňa uviedla, že následne v roku 2013 sa žalobcovia opäť začali zaujímať o celú záležitosť, navštívili Advokátsku kanceláriu JUDr. Lapúnikovej so sídlom v Považskej Bystrici, výsledkom čoho bolo podanie predmetnej žaloby o určenie vlastníckeho práva.

20.Žalobca v 5. rade A. U. vo svojom čestnom prehlásení zo dňa 14.4.2019, ktoré sa nachádza na čl. 352 spisu, uviedol, že o existencii výmeru o výkupe pôdy bývalého ONV Považská Bystrica zo dňa 23.1.1951 zn. 611-23/1-1951 až do doručenia rozhodnutia Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica č. 160/2003 zo dňa 30.6.2003 nemal vedomosť, pričom bol v domnení, že pozemky v k. ú. H., ktoré na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 1933 nadobudol jeho právny predchodca M. W. a ktoré sú predmetom tohto konania, vlastní rodina, t.j. žalobcovia, pričom zamietajúce rozhodnutie Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica, vydané rámci prebiehajúcej REOP v obci H. zo dňa 30.6.2013, mu bolo doručené až dňa 23.11.2004. V čestnom prehlásení žalobca v 5. rade uviedol, že nemal žiadnu vedomosť o tom, že na obnovenie vlastníckeho práva k pozemkom je možné využiť reštitučné právne predpisy, keďže s ďalšími právnymi nástupcami po M. W. boli v domnení, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, im patria. V rovnakom smere ako žalobca v 5. rade sa v čestnom prehlásení, ktoré sa nachádza na čl. 353, vyjadril aj žalobca v 4. rade R. U..

21.T. P., F. XX.X.XXXX, T. H. Č.. XXXX v Čestnom prehlásení zo dňa 27.5.2019, ktoré sa nachádza na čl. 417 a ktoré predložili žalobcovia, uviedol, že pozemok (bez bližšej identifikácie), ktorý zdedil, susedí s pozemkom žalobcu v 2. rade D. U. a spol. (bez bližšej identifikácie), pričom v roku 2003, keď prišiel na svoj pozemok, na pozemku D. U. boli nasadené ovocné stromy vo veku 7 až 10 rokov s tým, že D. U. a spol. na tomto pozemku každoročne kosí trávu na seno.

22.Z obsahu lekárskeho prepúšťacieho správy, ktoré žalobcovia súdu predložili a ktoré sa nachádzajú na čl. 409 až 416, vyplýva, že žalobca v 5. rade A. U. bol hospitalizovaný v NsP Považská Bystrica v období od 11.6.2012 do 26.6.2012, ďalej v období od 26.6.2012 do 18.7.2012 a v období od 15.7.2013 do 15.7.2013, žalobca v 2. rade D. U. bol v NsP Považská Bystrica hospitalizovaný od 2.3.2011 do 6.3.2011.

23.Podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

24.Podľa ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastníak má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

25.Podľa ustanovenia § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

26.Podľa ustanovenia § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

27.Z vykonaného dokazovania mal súd aj naďalej za preukázané, že právny predchodca žalobcov M. W. na základe Kúpno-predajnej zmluvy uzatvorenej dňa 18.2.1933 s predávajúcimi Š. P. a jeho manželkou M., S. J., nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v uvedenej kúpnej zmluve, ktoré boli neskôr v rámci komasácie pretransformované na komasačné parcely č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX I. XXXX, zapísané v komasačnom hárku č. 080 a komasačnú parcelu č. XXXX, zapísanú v komasačnom hárku 085. Ďalej ostalo nesporné, že právny predchodca žalobcov M. W., žijúci v USA, dňa 25.2.1952 Odstupujúcou listinou previedol vlastnícke právo ku všetkému svojmu nehnuteľnému majetku, nachádzajúcemu sa v obci Papradno rovnakým podielom po X/X na svoju nezákonnú manželku P. U. I. O. J. C. M. U., P. U., R. U., O. U. I. A. U.. Uvedenému prevodu však predchádzalo vydanie Výmeru bývalého ONV Považská Bystrica zo dňa 23.1.1951 sp. zn. 611-23/1-1951 podľa § 1 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o výkupe poľnohospodárskeho majetku M. W., nachádzajúceho sa v k. ú. H., a to podľa súpisovej prihlášky zo dňa 14.5.1949 s tým, že sa jedná o poľnohospodársku pôdu v celkovej výmere 2,6058 ha. Podľa zoznamu parciel boli právnenmu predchodcovi žalobcov M. W. vykúpené komasačné parcely č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX I. XXXX, zapísané v komasačnom hárku č. 080 a komasačná parcela XXXX, zapísaná na komasačnom hárku 085. V konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 9C/537/86, teda v roku 1986, sa žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia úspešne domohli určenia vlastníckeho práva ku komasačným parcelám, ktoré vlastnil ich právny predchodca M. W. a ktoré taktiež podliehali výkupu v prospech Československého štátu, a to k parcelám č. XXXX, XXXX I. XXXX. V odôvodnení žaloby, ktorá je predmetom tohto konania uviedli, že v roku 1986 v rámci konania Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 9C/537/86 nežiadali určiť, že do ich vlastníctva patria aj ďalšie nehnuteľnosti vykúpené ich právnenmu predchodcovi M. W. z dôvodu, že sa jednalo o poľnohospodársku pôdu, v tom čase nachádzajúcu sa v užívaní JRD, a túto pôdu by im súd z uvedeného dôvodu do vlastníctva nepriznal. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia už najmenej v roku 1986 mali vedomosť o tom, že vlastnícke právo k parcelám v k. ú. H., ktoré boli vykúpené ich právnenmu predchodcovi M. W., im nesvedčí.

28.Na základe výsledkov vykonaného dokazovania sa súd opätovne stotožnil s tvrdením, žalovaných, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia si vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli ich právnenmu predchodcovi M. W. vykúpené podľa zákona č. 46/1948 Zb., mohli uplatniť ako oprávnené osoby v rámci reštitučných konaní v zmysle zákona č. 229/1991 Zb. a č. 503/2003 Z.z. Žalobcovia, resp. ich právni zástupcovia spĺňali minimálne podľa ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 písm. c), § 3 písm. b) zákona č. 503/2003 Z.z. všetky zákonné podmienky pre možnosť uplatnenia si reštitučného nároku k uvedeným nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania. V konaní bolo preukázané, že bývalý ONV v Považskej Bystrici vydal dňa 23.1.1951 pod sp. zn. 611-23/1-1951 podľa § 1 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. výmer o výkupe pôdy M. W. v k. ú. H., pričom súčasťou uvedeného výmeru o výkupe pôdy M. W. bol zoznam vykupovaných parciel o celkovej výmere 2,6058 ha a do výkupu boli zahrnuté nehnuteľnosti zapísané v komasačnom hárku č. 080 ako parc. č. 3059, 3060, 3346, 3347, 3788, 3753 a 3754 a ďalej par. č. 3060, zapísaná v komasačnom hárku 085. Hoci sa v skutočnosti malo jednať o výkup, teda odňatie pôdy za náhradu, v skutočnosti sa jednalo o odňatie pôdy M. W. ako právnenmu predchodcovi žalobcov bez náhrady postupom podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme, čo potvrdili aj samotní žalobcovia, ktorí spochybnili nielen skutočnosť, že ich právnenmu predchodcovi M. W., resp. im, bola poskytnutá nejaká peňažná náhrada, ale spochybnili aj doručenie samotného rozhodnutia bývalého Okresného národného výboru Považská Bystrica. Tým mal súd za preukázané, že žalobcovia spĺňali všetky zákonné podmienky pre možnosť uplatnenia reštitučného nároku v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. Týmto zistením súd dospel jednoznačne k pozitívnemu záveru, že v danom prípade možno hovoriť o jednoznačnom strete špeciálnej reštitučnej právnej úpravy so všeobecnou právnou úpravou ochrany vlastníckeho práva podľa ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 137 písm. c) CSP, ku ktorej otázke tak, ako poukázal odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí zaujal stanovisko Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/130/2007, v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/70/2011 a tiež v rozhodnutí sp. zn.

6Cdo/67/2012, v ktorých rozhodnutiach Najvyšší súd SR vyslovil právny záver o nemožnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to ani formou určenia vlastníckeho práva v prípade možnosti postupu podľa reštitučného predpisu ako špeciálnej právnej úpravy pri danosti reštitučného nároku. Pokiaľ však podľa uvedených rozhodnutí táto podmienka splnená nie je, zostáva zachovaná možnosť domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to aj žalobou o určenie vlastníckeho práva, pričom určovacia žaloba v takomto prípade neobchádza zmysel a účel reštitučného zákonodarstva. Preto ju ako prostriedok ochrany práva nemožno vylúčiť. Rovnako odvolací súd poukázal na to, že ani v prípade pozitívneho zistenia takýchto konkurujúcich si predpisov, teda pre prípade jednoznačného záveru o danosti reštitučného nároku, nemožno jednoznačne vyvodiť neúspech žaloby o určenie vlastníckeho práva s odkazom na neuplatnenie si nároku v zákonnej lehote podľa reštitučného predpisu, pričom odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 16/2012-32 zo dňa 28.3.2012 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 249/2011-30 zo dňa 29.11.2011, podľa ktorých sú pri riešení konkurencie zmienených právnych úprav rozhodujúce konkrétne okolnosti v každej posudzovanej veci. Odvolací súd teda poukázal na to, že Ústavný súd výnimočne pripustil použitie určovacej žaloby aj v prípade konkurencie s reštitučnými predpismi ako jediného možného prostriedku nápravy krívd.

29. Vykonaným dokazovaním mal teda súd jednoznačne za preukázané, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, jednoznačne spĺňali podmienky ako oprávnené osoby uplatniť si svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania v rámci reštitučných konaní v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. Z dôvodu, že uvedené právo podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. si neuplatnili v lehote do 31.12.2004, toto ich právo zaniklo. Žalobcovia v 3. a 5. rade O. I. A. U. a pôvodná žalobkyňa v 1. rade P. Č. sa o existencii výmeru o výkupe pôdy bývalého ONV Považská Bystrica, vydaného podľa zákona č. 46/1948 Zb. dozvedeli dňa 23.11.2004, kedy im bolo doručené rozhodnutie Katastrálneho úradu Trenčín, Správa katastra Považská Bystrica zo dňa 30.6.2003, ktorým bola zamietnutá ich žiadosť o usporiadanie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam podľa § 11 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., teda v dostatočnom predstihu predtým ako uplynula zákonná lehota na uplatnenie ich reštitučného nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z. V konaní nebolo preukázané, že medzi žalobcami sú vzájomné rodinné väzby narušené, z čoho možno vyvodiť, že o tejto skutočnosti sa dozvedeli v dostatočnom časovom predstihu aj ostatní žalobcovia. Navyše v tejto súvislosti treba uviesť, že žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli v minulosti odňaté právnomu predchodcovi žalobcovi M. W., žalobcovia doručili Okresnému súdu Považská Bystrica až dňa 24.6.2015, teda po uplynutí viac ako 10 a pol roka po tom, ako zistili, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam po ich právnom predchodcovi M. W. prináleží Slovenskej republike a po márnom uplynutí zákonnej lehoty na uplatnenie si reštitučného nároku. Na tejto skutočnosti nič nemení ani zistenie, že v rozhodnom období boli niektorí so žalobcov krátkodobu hospitalizovaní v nemocničných zariadeniach, čo preukazovali listinnými dôkazmi v priebehu tohto konania. Súd preto zotrval na stanovisku, že žalobou o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c) CSP a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda podľa všeobecných právnych predpisov, nie je možné v danom prípade obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva a že len podľa reštitučných právnych predpisov, teda podľa osobitnej právnej úpravy, bolo možné v danom prípade dosiahnuť spochybnenie z minulosti vydaného správneho aktu, a to rozhodnutia bývalého ONV Považská Bystrica o výkupe pôdy Františkovi Zendekovi. Súd teda dospel k záveru, že na strane žalobcov v minulosti nestála žiadna objektívna prekážka, ktorá by formálne bránila včasnemu uplatneniu ich reštitučného nároku podľa reštitučných predpisov, z dôvodu čoho žaloba žalobcov podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP nemôže byť nástrojom prevencie a nemôže viesť k nastoleniu ich právnej istoty, ale naopak narušuje právnu istotu žalovaného, ktorý vlastnícke právo k predmetu sporu nadobudol už v roku 1951 minulého storočia. Z uvedených dôvodov, najmä pre nedostatok neliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) CSP, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, t.j. žalobu žalobcov zamietol.

30. Žalovaní v 1. a 2. rade boli v konaní proti žalobcom úspešní, preto im za použitia § 255 ods. 1 CSP vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Nakoľko si však žalovaní uvedené právo neuplatnili, súd v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia vyslovil, že sa žalovaným nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 127 ods. 1, 2 C.s.p. v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Náležitou podania urobeného v prebiehajúcom konaní je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 363 C.s.p. sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.